

Integrations och jämställdhets-
departementet

Ds 2010:20 Bortom fagert tal – om bristande tillgänglighet som diskriminering

Bakgrund

Genom remiss den 11 juni 2010 (Dnr 2010/1008/DISK) har ILO-kommittén anmodats att yttra sig över departementspromemorian Bortom fagert tal – om bristande tillgänglighet som diskriminering (Ds 2010:20). Promemorian innehåller ett förslag om att det i diskrimineringslagen (2008:567) ska införas en ny bestämmelse om förbud mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Diskrimineringsförbudet mot bristande tillgänglighet föreslås gälla för alla de samhällsområden där diskrimineringslagens övriga regler gäller i dag. Förslaget omfattar bara sådana åtgärder som är ”skäliga”. Det föreslås också att begreppet ”funktionshinder” i regeringsformen, diskrimineringslagen, lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen och högskolelagen (1992:1434) ersätts med ”funktionsnedsättning”.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

En genomgång görs i promemorian av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som antogs 2006 och som ratificerades av Sverige 2009 (prop. 2008/09:28). Denna och även andra internationella instrument till skydd för de mänskliga rättigheterna som Sverige anslutit sig till, ligger enligt promemorian till grund för det föreslagna nya diskrimineringsförslaget med avseende på bristande tillgänglighet.

Promemorian innehåller inte någon granskning av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO:s konvention (nr 111)

ILO:s konvention (nr 111) angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning ratificerades av Sverige år 1962 (prop.

1959:23 och 1962:70). Enligt konventionen ska ett medlemsland utforma och tillämpa en nationell politik som främjar likställdhet med avseende på möjligheter och behandling i fråga om anställning och yrkesutövning i syfte att avskaffa varje diskriminering i nämnda hänseende.

ILO:s konvention (nr 159)

ILO:s konvention (nr 159) om yrkesinriktad rehabilitering och arbete (personer med handikapp) som ratificerades av Sverige år 1984 (prop. 1983/84:139) slår fast ett antal viktiga principer för yrkesinriktad rehabilitering och sysselsättningspolitik för personer med funktionshinder. Konventionen syftar till att stärka sambandet mellan yrkesinriktad rehabilitering och möjligheterna för personer med funktionshinder att erhålla, behålla och bli befordrad i lämpligt arbete. Konventionen är tillämplig på personer ”vars utsikter att erhålla, behålla och bli befordrad i lämpligt arbete är väsentligt begränsade till följd av en i vederbörlig ordning konstaterad fysisk eller psykisk skada”.

Det finns redan i diskrimineringslagen en skyldighet för arbetsgivare och för vissa utbildningsanordnare att vidta stöd- och anpassningsåtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska komma i en situation som är jämförbar med andras. För arbetsgivare innebär den nya föreslagna bestämmelsen i diskrimineringslagen att den skyldigheten nu utvidgas till att gälla också i förhållande till inhyrd eller inlånad arbetskraft, PRAO-elever och praktikanter som inte enligt nuvarande regler betraktas som yrkespraktikanter. För de utbildningsanordnare som har en anpassningsskyldighet innebär förslaget att den skyldigheten utvidgas till att gälla för alla typer av anpassningsåtgärder och inte, som hittills, bara i fråga om lokalernas tillgänglighet och användbarhet.

Utredningens förslag om en ny bestämmelse i diskrimineringslagen är väl i linje med ILO:s konvention (nr 111) och nr (159). Utredningens övriga förslag kan inte anses strida mot någon av nämnda konventioner.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén beklagar att det i utredningen saknas en genomgång av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Kovar, Thapper, ersättarna Frank, Schmidt, Jonsson och Engblom. Närvarande har varit ersättaren Rostrom, experterna Samuelsson Apelgren och Rahm, adjungerade Eng

Sjölund och Daleng, samt sekreteraren Hiljemark och undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Åsa Hågbäck